

Nel mezzo del cammin di nostra vita
mi ritrovai per una selva oscura,
ché la diritta via era smarrita.

Ahi quanto a dir qual era è cosa dura
esta selva selvaggia e aspra e forte
che nel pensier rinova la paura!

Tant'è amara che poco è più morte;
ma per trattar del ben ch'ì vi trovai,
dirò de l'altre cose ch'ì v' ho scorte.

Io non so ben ridir com'ì v'intrai,
tant'era pien di sonno a quel punto
che la verace via abbandonai.

Ma poi ch'ì fui al piè d'un colle giunto,
là dove terminava quella valle
che m'avea di paura il cor compunto,

guardai in alto e vidi le sue spalle
vestite già de' raggi del pianeta
che mena dritto altrui per ogne calle.

Allor fu la paura un poco queta,
che nel lago del cor m'era durata
la notte ch'ì passai con tanta pieta.

E come quei che con lena affannata,
uscito fuor del pelago a la riva,
si volge a l'acqua perigliosa e guata,

così l'animo mio, ch'ancor fuggiva,
si volse a retro a rimirar lo passo
che non lasciò già mai persona viva.

Poi ch'èi posato un poco il corpo lasso,
ripresi via per la piaggia diserta,
sì che 'l piè fermo sempre era 'l più basso.

Ed ecco, quasi al cominciar de l'erta,
una lonza leggera e presta molto,
che di pel macolato era coverta;

e non mi si partia dinanzi al volto,
anzi 'mpediva tanto il mio cammino,
ch'ì fui per ritornar più volte vòlto.

Temp'era dal principio del mattino,
e 'l sol montava 'n sù con quelle stelle
ch'eran con lui quando l'amor divino

mosse di prima quelle cose belle;
sì ch'a bene sperar m'era cagione
di quella fiera a la gaetta Pelle

l'ora del tempo e la dolce stagione;
ma non sì che paura non mi desse
la vista che m'apparve d'un leone.

Questi pareo che contra me venisse
con la test'alta e con rabbiosa fame,
sì che pareo che l'aere ne tremesse.

Ed una lupa, che di tutte brame
sembiava carca ne la sua magrezza,
e molte genti fé già viver grame,

questa mi porse tanto di gravezza
con la paura ch'uscia di sua vista,
ch'io perdei la speranza de l'altezza.

Op 't midden van ons levenspad gekomen,
kwam ik bij zinnen in een donker woud,
want ik had niet de rechte weg genomen.

Rondom mij dicht en doornig kreupelhout;
ik kan niet zeggen hoe het mij bezwaarde,
nu de herinnering mij weer benauwt:

een bitterheid die doodsnoed evenaarde.
Maar om het andere, het goede dat,
ik ondervond, zeg ik wat ik ontwaarde.

Ik weet niet hoe ik dit gebied betrad;
de slaap had mij alle besef ontnomen,
toen ik de ware weg verlaten had.

Maar bij een hoge heuvel aangekomen,
aan 't einde van het dal dat mij met vrees
vervuld had en voor verdergaan deed schromen,

zag ik hoe aan weerszij zijn flank verrees,
bekleed reeds met de stralen van de zonne
die 't mensdom steeds de juiste richting wees.

De angsten die des nachts waren begonnen,
diep in de boezem van mijn hart gebaard,
heb ik bij dag een weinig overwonnen.

Zoals een man die, door de zee gespaard,
zich hijst aan land en onder diepe zuchten
omziet en naar het dreigend water staart,

zo bleef mijn geest nog de gevaren duchten,
terwijl ik omkeek naar de plaats waaraan
geen sterveling ooit levend kon ontvluchten.

Na korte rust ben ik op weg gegaan;
ik moest mij langs de helling voortbewegen,
zó dat ik op mijn standvoet steeds kon staan.

En zie, toen ik wat verder was gestegen,
kwam ik een dier met een gevlekte vacht,
een lenig en snelvoetig luipaard tegen.

Het roofdier heeft mij grimmig opgewacht,
waarbij het mij de doortocht zo belette
dat ik meermalen aan teruggaan dacht.

De dag brak aan, het was kort na de metten;
de zon rees op in het gesternte dat
erbij was toen God haar in werking zette,

met al dat schoons dat Hij geschapen had;
zodat het uur en mild seizoen mij even,
dit dier ziend, in zijn fleurig vel gevat,

weer hoop op verdergaan hebben gegeven,
die evenwel weer voor nieuwe angsten week,
toen er een leeuw verscheen, de kop geheven,

die als verteerd door honger naar mij keek,
en daarbij in zo'n woede was ontstoken
dat zelfs de lucht voor hem te beven leek;

en een wolvin is naast hem opgedoken,
broodmager, die zich als bezeten door
haar hebzucht, reeds op velen had gewroken.

Door haar werd ik nog banger dan tevoor,
omdat haar aanblik mij zozeer ontstelde
dat ik de hoop op verdergaan verloor.

E qual è quei che volontieri acquista,
e giugne 'l tempo che perder lo face,
che 'n tutti suoi pensier piange e s'attrista;

tal mi fece la bestia senza pace,
che, venendomi 'ncontro, a poco a poco
mi ripigneva là dove 'l sol tace.

Mentre ch'ì rovinava in basso loco,
dinanzi a li occhi mi si fu offerto
chi per lungo silenzio parea fioco.

Quando vidi costui nel gran deserto,
"Miserere di me", gridai a lui,
"qual che tu sii, od ombra od omo certo!"

Rispuosemi: "Non omo, omo già fui,
e li parenti miei furon lombardi,
mantoani per patria ambedui.

Nacqui sub Iulio, ancor che fosse tardi,
e vissi a Roma sotto 'l buono Augusto
nel tempo de li dèi falsi e bugiardi.

Poeta fui, e cantai di quel giusto
figliuol d'Anchise che venne di Troia,
poi che 'l superbo Ilión fu combusto.

Ma tu perché ritorni a tanta noia?
perché non sali il dilettoso monte
ch'è principio e cagion di tutta gioia?"

"Or se' tu quel Virgilio e quella fonte
che spandi di parlar sì largo fiume?",
rispuos'io lui con vergognosa fronte.

"O de li altri poeti onore e lume,
vagliami 'l lungo studio e 'l grande amore
che m' ha fatto cercar lo tuo volume.

Tu se' lo mio maestro e 'l mio autore,
tu se' solo colui da cui' io tolsi
lo bello stilo che m' ha fatto onore.

Vedi la bestia per cui' io mi volsi;
aiutami da lei, famoso saggio,
ch'ella mi fa tremar le vene e i polsi".

"A te convien tenere altro viaggio",
rispuose, poi che lagrimar mi vide,
"se vuo' campar d'esto loco selvaggio;

ché questa bestia, per la qual tu gride,
non lascia altrui passar per la sua via,
ma tanto lo 'mpedisce che l'uccide;

e ha natura sì malvagia e ria,
che mai non empie la bramosa voglia,
e dopo 'l pasto ha più fame che pria.

Molti son li animali a cui s'ammoglia,
e più saranno ancora, infin che 'l veltro
verrà, che la farà morir con doglia.

Questi non ciberà terra né peltro,
ma sapienza, amore e virtute,
e sua nazione sarà tra feltro e feltro.

Di quella umile Italia fia salute
per cui morì la vergine Camilla,
Eurialo e Turno e Niso di ferute.

Zoals een man voor wie slechts geld nog telde,
wanneer het lot hem dat verliezen doet,
zal klagen dat niets ergers hem ooit kwelde,

zo dreef dit dier, terwijl ik voet voor voet
naar waar de zon zweeg, ben teruggeweken,
vervaarlijk alle rust uit mijn gemoed.

En toen ik neerviel, voor het beest bezweken,
verscheen daar voor mijn ogen, waar ik lag,
een man die niet gewend leek om te spreken.

Toen ik hem in dat kale landschap zag,
heb ik hem toegeschreeuwd: 'Heb medelijden,
mens dan wel geest, wat u ook wezen mag.'

'Ik was een mens. Mijn ouders kwamen beiden
uit Lombardije, en hun vaderstad
is Mantua,' was wat de man mij zeide.

'Sub Iulio zag ik het licht, zodat
ik in Augustus' grote tijd kon leven
te Rome, dat toen valse goden had.

Daar heb ik ook mijn heldendicht geschreven
over Anchises' zoon, die na de brand
uit het zo trotse Troje was verdreven.

Maar waarom keer je weer na deze kant?
Waarom de berg van vreugde niet bestegen?
Hij staat voor alle zaligheid garant.'

'Bent u Vergilius?' vroeg ik verlegen,
'bent u die taalfontein waaraan steeds weer
zo'n brede stroom van verzen is ontstegen?

U, uwer mededichters licht en eer,
moge mijn liefde en mijn wil te leren,
mij baten, want ik las u keer op keer.

Uw werk, mijn dichter, mocht ik bestuderen,
aan u alleen dank ik de schone trant
van schrijven waarvoor sommigen mij eren.

Zie de wolvijn waardoor ik ben gestrand.
Help mij, wijs meester, om haar te betomen,
om haar huivert mijn bloed en beeft mijn hand.'

'Beter had jij niet deze weg genomen,'
zei hij, de tranen ziend die ik vergoot,
'als je uit dit woest oord hoopt weg te komen.

Want zij die jou deed schreeuwen in je nood,
laat zich door niemand op haar weg passeren,
maar houdt eenieder tegen totterdood;

haar slechte inborst wil zo domineren
dat haar barbaarse honger nooit bedaart
en dat elk maal haar eetlust zal vermeren.

Met vele wezens heeft zij reeds gepaard;
het zullen er nog meer zijn eer de *Veltro*
verschijnt, die haar een pijnlijk einde baart.

Hij hecht aan grondbezit noch geld; niets telt zo
als wijsheid, liefde, deugd: daar zweert hij bij;
zijn land zal tussen Feltro zijn en Feltro.

Dan is, Italië, uw heil nabij.
Turnus, Camilla gaven u hun leven,
Euryalus en Nisus, zij aan zij.

Questi la caccerà per ogne villa,
fin che l'avrà rimessa ne lo 'nferno,
là onde 'nvidia prima dipartilla.

Ond'io per lo tuo me' penso e discerno
che tu mi segui, e io sarò tua guida,
e trarrotti di qui per loco eterno;

ove udirai le disperate strida,
vedrai li antichi spiriti dolenti,
ch'a la seconda morte ciascun grida;

e vederai color che son contenti
nel foco, perché speran di venire
quando che sia a le beate genti.

A le quai poi se tu vorrai salire,
anima fia a ciò più di me degna:
con lei ti lascerò nel mio partire;

ché quello imperador che là sù regna,
perch'ì fu' ribellante a la sua legge,
non vuol che 'n sua città per me si vegna.

In tutte parti impera e quivi regge;
quivi è la sua città e l'alto seggio:
oh felice colui cu' ivi elegge!"

E io a lui: "Poeta, io ti richieggo
per quello Dio che tu non conoscesti,
acciò ch'io fugga questo male e peggio,

che tu mi meni là dov'or dicesti,
sì ch'io veggia la porta di san Pietro
e color cui tu fai cotanto mesti".

Allor si mosse, e io li tenni dietro.

Als hij haar door het land heeft opgedreven,
weet hij haar neer te storten in de hel,
waar oernijd haar de vrijheid had gegeven.

Om jouwentwil lijkt het mij daarom wel
dat je mij volgt en dat ik je door deze
eeuwige afgrond vóór ons vergezel,

waar je de kreten hoort van smart en vreze,
en geesten van weleer ziet, zo in pijn
dat elk ten tweeden male dood wil wezen,

waarna je zien zult wie er blij mee zijn
te branden, in de hoop om ooit te komen
bij hen die reeds gelouterd zijn en rein.

Je zult zelfs niet voor hoger oorden schromen
wanneer een ziel die deze opdracht meer
verdient, je van mij over heeft genomen.

Daar is het rijk van onze Opperheer
die uitsluit, want ik kon Zijn wet niet eren,
dat ik de toegang tot Zijn stad passeer.

Hij heerst alom, om daar slechts te regeren;
daar is Zijn stad, Zijn troon, daar zetelt Hij.
O zalig wie Hij kiest er te verkeren!"

'O dichter,' zei ik hem, 'ik smEEK u bij
de God die u niet kende mij te leiden;
houdt u dit kwaad en erger ver van mij,

en leid mij naar wat u zoëven zeide,
opdat ik Petrus' poort zie en tevoor
degenen die, gelijk u zegt, zo lijden.'

Hij ging op weg, ik volgde in zijn spoor.